

Prikaz slučajeva kršenja osnovnih ljudskih prava u Srbiji

24. apr - 7. maj 2026. godine

Sloboda izražavanja

Napadi na građane tokom akcije “Studenti pobeđuju”

Vanredni profesor Univerziteta u Novom Sadu fizički je napadnut u prisustvu svoje supruge i maloletne ćerke zbog posedovanja nalepnica sa porukom „Studenti pobeđuju“. Incident se dogodio zbog toga što je profesor nosio nalepnice sa porukom podrške studentima, nakon čega mu je prišla grupa od više lica i fizički ga napala. Tom prilikom je udaren po ruci, dok su njegova supruge i ćerka bile izložene verbalnim pretnjama i uznemiravanju. Povodom ovog događaja oglasio se Akademski plenum, koji napad dovodi u vezu sa sadržajem nalepnica i javnim izražavanjem podrške studentskim aktivnostima. U saopštenju se navodi da je reč o fizičkom i verbalnom nasilju usmerenom prema profesoru zbog njegovog aktivizma.

Naredni incident desio se 25. aprila kada je grupa batinaša u centru Indije napala građane, presretala prolaznike i otimala lične stvari, dok su pojedini građani bili izloženi pretnjama. Grupa od 22 batinaša je u dvorištu Gimnazije odvela jednog muškarca na krov obližnje zgrade, gde mu je i prećeno. Policija je nakon prijave postupala po slučaju, a predmet je prosleđen Osnovnom javnom tužilaštvu u Staroj Pazovi radi daljeg postupanja i utvrđivanja identiteta napadača i okolnosti događaja. Incidenti su se dogodili zbog pokušaja postavljanja transparenta „Studenti pobeđuju“ u tom gradu, a grupom huligana predvodili su već poznati koordinatori batinaša.

Napad na novinara portala “Palanka info”

Novinar portala „Palanka info“ Stevan Jeremić napadnut je 28. aprila 2026. godine u Smederevskoj Palanci tokom izveštavanja sa priredbe u Osnovnoj školi „Olga Milošević“. Novinaru je prišao muškarac, građanin Smederevske Palanke i bivši pripadnik policije, koji mu je uputio pretnje, psovke i uvrede zbog komentara na društvenim mrežama, nakon čega ga je fizički napao i šutnuo u leđa. Udruženje novinara Srbije (UNS) zatražilo je od nadležnih organa da identifikuju i kazne napadača.

Ovaj događaj predstavlja nastavak niza slučajeva ugrožavanja bezbednosti novinara u Srbiji, o čemu govore i podaci UNS-a. Srbija beleži najlošiji rezultat na međunarodnim listama slobode medija, ali jasno pokazuje deo šire situacije u kojoj su bezbednost novinara i uslovi za slobodno izveštavanje dodatno dovedeni u pitanje kroz fizičke napade, pretnje i pritiske.

Pritisaci u prosveti

Pritisaci u prosveti nastavljaju se i u ovom izveštajnom periodu. Direktorka srednje škole „17. septembar“ u Lajkovcu, smenjena je odlukom Ministarstva prosvete, nakon odbijanja da učestvuje u političkim aktivnostima u školi. Bivša direktorka izjavila je da smatra da je njena smena politički motivisana jer nije učestvovala u političkim aktivnostima, uključujući tvrdnje da nije „gurala kolege u autobuse na mitinge SNS-a“. Deo učenika stupio je u bojkot nastave na osnovu odluke učeničkog parlamenta, a kao razlog navode to da su nezadovoljni načinom na koji je smena sprovedena, ukazujući na nedostatak transparentnosti u tom postupku.

Predsednik Nezavisnog sindikata prosvetnih radnika Srbije (NSPRS) Dušan Kokot izjavio je da je od početka školske godine u Srbiji razrešeno, ili se pod pritiscima povuklo, više od 200 direktora osnovnih i srednjih škola. Prema njegovim navodima, do smena i povlačenja dolazi zbog pritisaka na direktore da postupaju po direktivama sa kojima se, kako tvrdi, mnogi ne slažu i koje smatraju problematičnim u odnosu na kolektiv i profesionalne standarde.

Omazda nad zaposlenima u MUP-u

Protiv instruktora i potpukovnika policije u Centru za osnovnu policijsku obuku (COPO) pokrenuta je inicijativa za disciplinski postupak zbog posta koji je objavio na ličnom Fejsbuk profilu u junu prošle godine, kada je otišao da oda počast stradalima u padu nadstrešnice. U objavi je naveo da je tragedija posledica korupcije i kriminala i opisao atmosferu kod železničke stanice, nakon čega je rukovodstvo MUP-a ocenilo da je počinio tešku povredu službene dužnosti u vidu „ponašanja koje šteti ugledu Ministarstva“. Disciplinska inicijativa zasniva se na tvrdnji da su policijski službenici dužni da se i van službe ponašaju na način koji ne narušava ugled MUP-a, uključujući i objave na društvenim mrežama. Njegov punomoćnik, advokat Goran Stupar, ocenio je da se radi o obračunu sa policijskim službenicima koji javno izražavaju stavove koji nisu u skladu sa stavovima vlast.

Ovo nije prvi slučaj pritisaka u redovima MUP-a i otvara se pitanje granica slobode izražavanja pripadnika policije, posebno kada se radi o mišljenju koje se odnosi na društvene događaje, kritiku korupcije i rada institucija.

Pretnje aktivisti

Aktivista sa Uba, Luka Jovanović, koji je prethodno tužen od strane funkcionera SNS Darka Glišića zbog lepljenja karikaturalnih nalepnica sa njegovim likom, nakon suđenja je dobio ozbiljne pretnje. Nakon ročišta u Osnovnom sudu u Ubu, aktivisti je prišla osoba koja mu je otvoreno uputila pretnje, uključujući poruke da će biti fizički napadnut ako „ne prestane da se mangupira“, kao i da će ga „iseckati“. Osoba koja mu je pretila rekla mu je i kako će ljudi „tek da ih se boje“. Aktivista navodi i da je ispred suda u društvu Darka Glišića bilo prisutno više batinaša, što je dodatno pojačalo osećaj zastrašivanja.

Advokat i predstavnici odbrane ocenjuju da se radi o ozbiljnim pretnjama po život.

Sloboda okupljanja

Incidenti u gradskoj opštini Zemun

Već više od godinu dana građani beogradske opštine Zemun, odaju počast tragično nastradalima u padu nadstrešnice, svakog dana u trajanju od 16 minuta. Na istoj lokaciji, na Avijatičarskom trgu i u Glavnoj ulici, članovi Srpske napredne stranke su 24. aprila postavili promotivne štandove. Građani koji su ovaj čin videli kao provokaciju, okupili su u blizini štandova, a tom prilikom došlo je do verbalnih okršaja. Na licu mesta je bila prisutna i policija u opremi za razbijanje demonstracija. Predsednik ove opštine, Gavriilo Kovačević, takođe se nalazio na licu mesta i prilikom verbalnog sukoba sa profesorkom biološkog fakulteta Biljanom Stojković, najavio je da će “opet da nas (građane koji protestuju) bije”. Sledećeg dana, tokom ponovnog postavljanja štandova, predsednik opštine je u razgovoru sa reporterkom televizije N1 uputio uvrede ovom mediju. On je tom prilikom televiziju N1 nazvao „blokadersko-fašističkom-terorističkom“ i optužio je da snosi deo odgovornosti za incidente koji su se dogodili prethodne večeri.

Otmica aktiviste Zbora građana Rakovica

Aktivisti Zbora građana Rakovica saopštili su da je njihov aktivista napadnut u beogradskom naselju Resnik, nakon akcije deljenja nalepnica „Studenti pobeđuju“ 29. aprila, kada je više nepoznatih muškaraca fizički nasrnulo na njega i nasilno ga ubacilo u automobil bez registarskih oznaka. Aktivista Zbora je otet, odvezen u nepoznatom pravcu, kasnije vraćen ispred svoje kuće, a potom prevezen na VMA.

Nekoliko dana nakon incidenta, aktivista je podneo krivičnu prijavu protiv osoba koje je prepoznao kao napadače, dok je tužilaštvo pokrenulo predistražni postupak. Prema navodima advokata, slučaj je pravno kvalifikovan kao neosnovano lišavanje slobode i nasilničko ponašanje, uz napomenu da se istražuje mogućnost kvalifikacije kao otmica. Aktivisti i članovi zbora navode da su napadači delovali organizovano, da su aktivistu fizički napali, ubacili ga u vozilo i odvezli, što su ocenili kao pokušaj zastrašivanja učesnika u lokalnim aktivnostima.

U naselju Resnik organizovan je i protest zbog otmice aktiviste iz ove oštine, uz snažnu podršku da nasilje neće uplašiti ljude koji se bore za bolje društvo.

Sloboda udruživanja

Izbori za studentski parlament: tenzije, sukobi i targetiranje studenata

Politička borba pristalica i protivnika vlasti u Srbiji vodi se i za prevlast u nezavisnim telima i organizacijama. Izbore za studentske parlamente i različita strukovna udruženja već mesecima prate tenzije, incidenti i sumnje u neregularnosti. Nakon održavanja izbora za Studentski parlament na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, sredinom aprila 2026. godine, usledile su reakcije nastavnog osoblja i studentskih organizacija. Prema navodima profesora Medicinskog fakulteta, izborni proces za Studentski parlament je nepopravljivo kompromitovan na više nivoa, nakon što su tokom izbornog postupka i prebrojavanja glasova uočene nepravilnosti koje su dovele u pitanje regularnost izbora. Podsetimo, izbori na ovom fakultetu su održani 16. aprila 2026. godine, a učestvovala su dve studentske organizacije - „Sinapsa“, koju podržavaju studenti u blokadi, i „Medicinski krug“, koji je ranije imao većinsku ulogu u studentskom parlamentu. Tokom procesa glasanja i prebrojavanja, Sinapsa je osporila preliminarne rezultate, navodeći da je u biračkom materijalu pronađeno 209 listića koji su se razlikovali po boji od ostalih, pri čemu je na svim tim listićima bio zaokružen isti izbor, a izborni dan je završen intervencijom policije nakon sumnji na falsifikovanje izbornih listića.

Profesori i deo studenata ovog fakulteta ukazuju na narušavanje poverenja u izborni proces, kao i na tenzije koje su nastale između različitih studentskih grupa. Istovremeno, situacija je praćena i drugim incidentima i prijavama nepravilnosti tokom i nakon izbora, uključujući incident na zgradi Silosa u Beogradu, koja se nalazi preko puta Dekanata Medicinskog fakulteta, a u kojoj su skoro godinu dana boravili studenti u blokadi. Tamo je pocepana zastava „Silos je uz studente“, koja je ranije postavljena kao simbol podrške, a na samom objektu su zalepljene nalepnice koje targetiraju studente ovog fakulteta. Ovakvi događaji se tumače kao još jedan pokazatelj namere vladajuće stranke da se dodatno destabilizuje i kompromituje izborni proces na Medicinskom, ali i drugim fakultetima.

Disciplinski postupak pokrenut je protiv studenta Pravnog fakulteta u Nišu zbog verbalnog incidenta uoči studentskih izbora na tom fakultetu, a na teret mu se stavlja da je koleginici sa suprotstavljene izborne liste rekao da je „ćaci“. Kao moguće sankcije navedene su opomena, privremeno udaljavanje sa fakulteta, zabrana polaganja ispita, pa čak i isključenje sa fakulteta. Okrivljeni student je, prema sopstvenim navodima prenetim u medijima, incident povezo sa prethodnim tenzijama tokom izbornog procesa, uključujući situacije u kojima su uočeni sukobi između studentskih lista.

Još jedan slučaj izborne manipulacije viđen je i u Novom Sadu. Naime, grupa studenata okupljena u „Glas studenata Filozofskog fakulteta“ podnela je žalbu Nastavno-naučnom veću fakulteta, zbog toga što izbori za studentski parlament na ovom fakultetu nisu raspisani izbori u predviđenom zakonskom roku, čime su povređena studentska prava da biraju i budu birani u organe fakulteta, odnosno prava zagarantovana Zakonom o studentskom organizovanju. Predato je oko 100 žalbi u kratkom vremenskom periodu, a studenti su naveli da se time žele da ukažu na povredu njihovog prava da biraju i budu birani u studentske organe. U saopštenju pet studentskih organizacija, udruženih u zahtevu za raspisivanje izbora, ističe se da neraspisivanje izbora nije samo proceduralni propust, već "direktno kršenje ustavnog prava na obrazovanje i prava na učešće u upravljanju institucijom od javnog značaja".

Suspenzija sindikalnog poverenika u fabrici nakon štrajka

U fabrici MTU u Novoj Pazovi došlo je do spora između radnika i uprave, nakon organizovanja jednosatnog štrajka upozorenja u aprilu 2026. godine. Radnici su obustavili rad u trajanju od jednog sata na poziv sindikata „Nezavisnost“, zahtevajući povećanje naknada za prekovremeni i noćni rad, povećanje regresa, kao i sprovođenje rešenja inspekcije rada i obustavu disciplinskog postupka protiv jednog člana sindikata.

Samo dan nakon štrajka, uprava fabrike uručila je sindikalnom povereniku Radoju Zarubici rešenje o privremenom udaljenju sa posla. Prema navodima sindikata, njemu je oduzet službeni računar i onemogućen pristup radnom mestu i članovima sindikata. Kao razlog za suspenziju navedeno je navodno odavanje poslovne tajne. Sindikat „Nezavisnost“ ocenio je ovu meru kao neosnovanu i neopravdanu, navodeći da dolazi neposredno nakon štrajka upozorenja, i zatražio hitan sastanak sa poslovođstvom. Prema navodima sindikata, povereniku je onemogućen dalji kontakt sa članovima sindikata tokom trajanja suspenzije, a upozoreno je i da mu po isteku tog perioda može biti otkazan ugovor o radu.